

Ostravské stopy: Město bylo moc smutné, vzpomíná spisovatelka Mornštajnová

Idnes.cz/ostrava, 1. 12. 2019

Nejsou to vysoké pece, obchody, zajímavá architektura nebo kdysi proslulá Stodolní ulice. První, co se spisovatelce Aleně Mornštajnové ve spojení s Ostravou vybaví, je vysoká škola. Právě na Ostravské univerzitě na začátku 90. let studovala.

Spisovatelka Alena Mornštajnová. Ostrava se podle ní za posledních 30 let hodně změnila. | foto: Archiv Mafra

„Ale nečekejte líčení studentského nevázaného života. Český jazyk s angličtinou jsem studovala dálkově, protože už jsem byla vdaná a starala se o dvě děti,“ upozorňuje žena spjatá s Valašským Meziříčím.

Jak vzpomíná, se spolužačkami si například při čekání na vlak nebo autobus našla čas na návštěvy v ostravských kavárnách.

„Názvy těch podniků si však už moc nevybavuji. Ostrava mi v první polovině 90. let přišla moc smutná, těšila jsem se domů,“ přiznává. Ostravské studium ve svém profesním rozvoji považuje za velmi důležité. A v paměti si ráda uchovala řadu vyučujících, například profesorku Ivu Málkovou.

„Na univerzitě působí dodnes a právě ona mě naučila číst knihy jinak, než jak jsem je četla předtím. Díky ní díla vnímám i literárním okem. Prostě tehdejší studium bylo pro mě hodně užitečné.“

Při zmínce, jestli si rovněž pamatuje na to, že Ostravu na rozdíl od svého pobeskydského města rovněž pořádně cítila, se Mornštajnová jen zasměje. „Zapomínáte na to, že na okraji Valašského Meziříčí stojí chemička Deza. I ta bývala dost cítit. V tom jsme tak trochu sbratření.“

Podruhé se s Ostravou „sblížila“ v době, kdy její dcera po vystudování práv právě v tomto městě dva roky působila v advokátní kanceláři jako koncipientka. Mornštajnová za ní pravidelně jezdila a společně pak navštěvovaly různé kavárny i chodily na koncerty nebo divadelní představení.

„Třeba si vzpomínám na klub Parník, ten byl moc fajn. Nebo mohu prozradit, že zásluhou Ostravy jsem objevila operu,“ přiznává a současně si vybavuje, že pokud se z Valašského Meziříčí vyraželo na zájezdy za kulturou, často to bylo také do ostravských divadel.

Spisovatelka měla ráda ticho v ostravských ulicích

Připomíná si i zvláštní atmosféru, kterou při procházkách centrem Ostravy tehdy vnímala.

„Dcera vždy říkala, že střed Ostravy je jakoby bez lidí. A opravdu, ulice bývaly ve večerních hodinách takřka vylidněné. Na rozdíl od mnoha jiných to mám ráda. Vyhovovalo mi, že ulicemi stále neproudí z mého pohledu davy lidí,“ líčí spisovatelka a překladatelka.

Ve spojitosti s Ostravou si vybavuje román Vila na Sadové od Richarda Sklenáře. „Jen výjimečně čtu detektivky nebo thrillery, ale tady se mi líbila historická linka, která se příběhem nesla.“

Alena Mornštajnová

Spisovatelka a překladatelka se narodila 24. června 1963, pochází z Valašského Meziříčí.

Vystudovala český jazyk a angličtinu na Filozofické fakultě Ostravské univerzity.

Pracuje jako lektorka angličtiny a překládá beletrii.

Její prvotina Slepá mapa vyšla v roce 2013, následovaly knihy Hotýlek (2015), Hana (2017), pro děti Strašidýlko Stráša (2018) a Tiché roky (2019).

Největší ohlas zatím měl příběh židovského děvčátka Hana.

Je vdaná a má dvě dcery.

Ostravu má už také spojenou se svou spisovatelskou dráhou. Dříve zašla do Knihcentra, pokud tam přednášela zajímavá osobnost a ona zrovna ve městě pobývala, zúčastnila se i ostravského zastavení v rámci festivalu Měsíc autorského čtení.

Právě v Knihcentru se minulý týden uskutečnila její beseda s následnou autogramiádou v rámci vydání zatím poslední knihy Tiché roky.

Na oblíbenou autorku čekaly desítky lidí, zejména čtenářek, prostor určený pro besedu byl zcela zaplněn. „Doba se mění,“ usmívá se spisovatelka při vzpomínce na svou první autogramiádu v ostravském knihkupectví na Smetanově náměstí. „Konala se někdy na podzim 2015 nebo na jaře 2016, a to po vydání mé knihy Hotýlek. Sedělo tam osm lidí, z toho tak šest bylo mých známých,“ směje se.

Rozhodujícím předělem se v její spisovatelské kariéře rozhodně stal příběh židovské dívky. Hana vyšla v roce 2017 a získala obrovské sympatie a řadu ocenění.

A i v něm vlastně existuje spojitost s moravskoslezským regionem, byť ne přímo s Ostravou. „Hodně jsem čerpala z vyprávění židovského pamětníka z Nového Jičína, který nejprve musel uprchnout ze Sudet do Valašského Meziříčí a nakonec jako jediný z rodiny přežil holokaust,“ přibližuje Mornštajnová. Když městem prochází v současnosti, už jí prý takřka nic nepřipomíná někdejší rázovitou zasmušilost. „Ostrava se hodně změnila. Je barevnější, veselejší a radostnější než na začátku 90. let.“

Zdroj:

https://www.idnes.cz/ostrava/zpravy/ostravske-stopy-alena-mornstajnova-spisovatelka-ost-rava.A191123_516206_ostrava-zpravy_woj